

SAMOVOLNÝ VÝVOJ A PŘIROZENOST HORSKÝCH SMRČIN V ČESKÉ REPUBLICE ANEB JESENÍKY NÁRODNÍM PARKEM?

Tomáš Vrška, Dušan Adam, Libor Hort
VÚKOZ, v.v.i. – oddělení ekologie lesa Brno

www.pralesy.cz

ČB fotografie: Igor Míchal

HORSKÉ SMRČINY - VYMEZENÍ

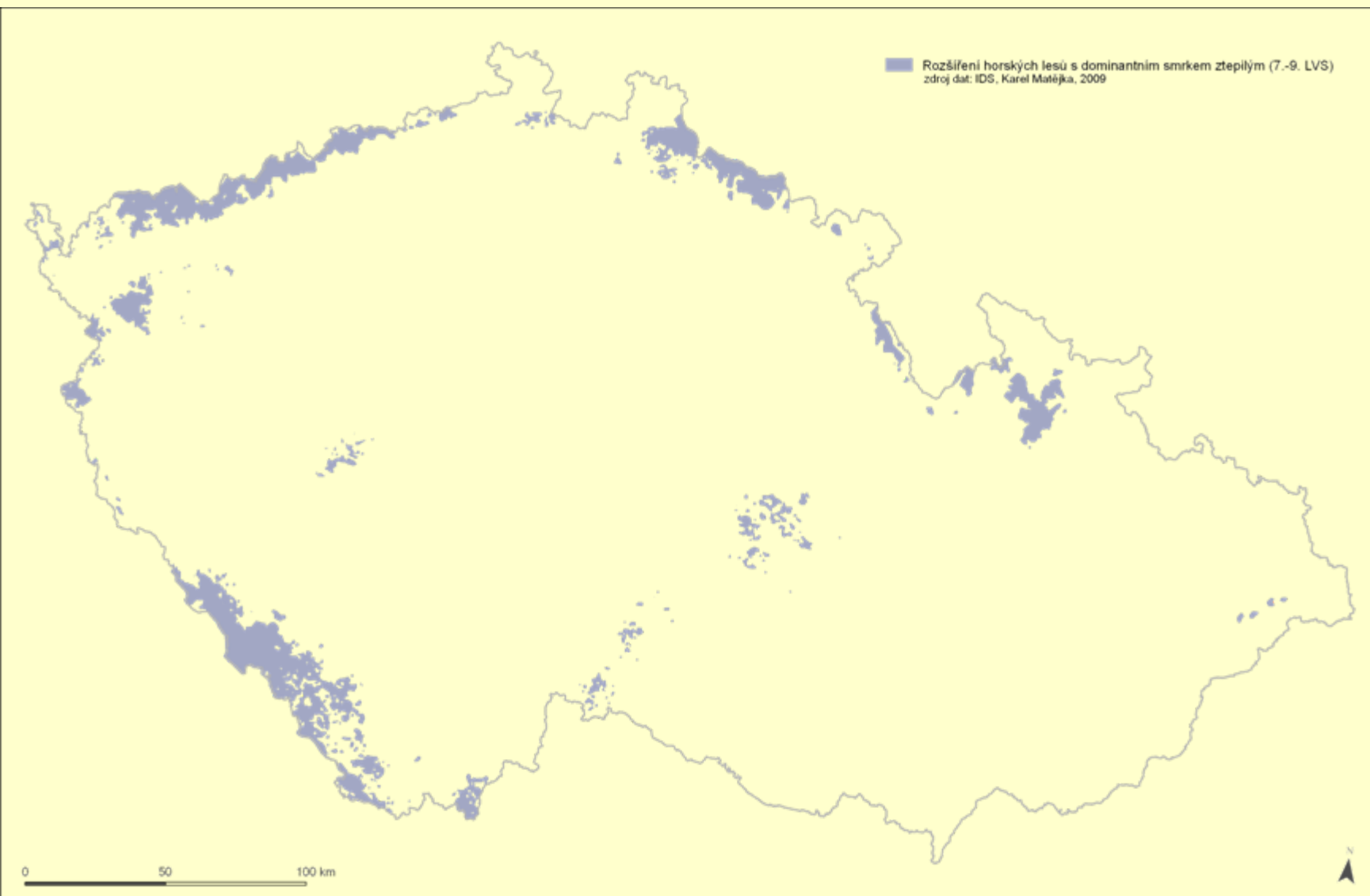
- dominantní dřevinou je v přirozených i kulturních lesích smrk ztepilý
- smrk určuje dynamiku ekosystému
- lesy v 7. a 8. lesním vegetačním stupni
- smrk má 70%, resp. 90% zastoupení v potenciální přirozené dřevinné skladbě
- 900 m n. m. a výše

HORSKÉ SMRČINY - VYMEZENÍ

- zdroj dat: Databanka přirozených lesů ČR – www.pralesy.cz
- lokality buď celé nebo jejich převážná část v 7. – 9. LVS
- hodnocení přirozenosti 2004 (data 2009 dosud nekompletní)
- přirozené lesy – 3 stupně přirozenosti: původní, přírodní, přírodě blízký
- spolupráce AOPK ČR, správy NP, ÚHÚL

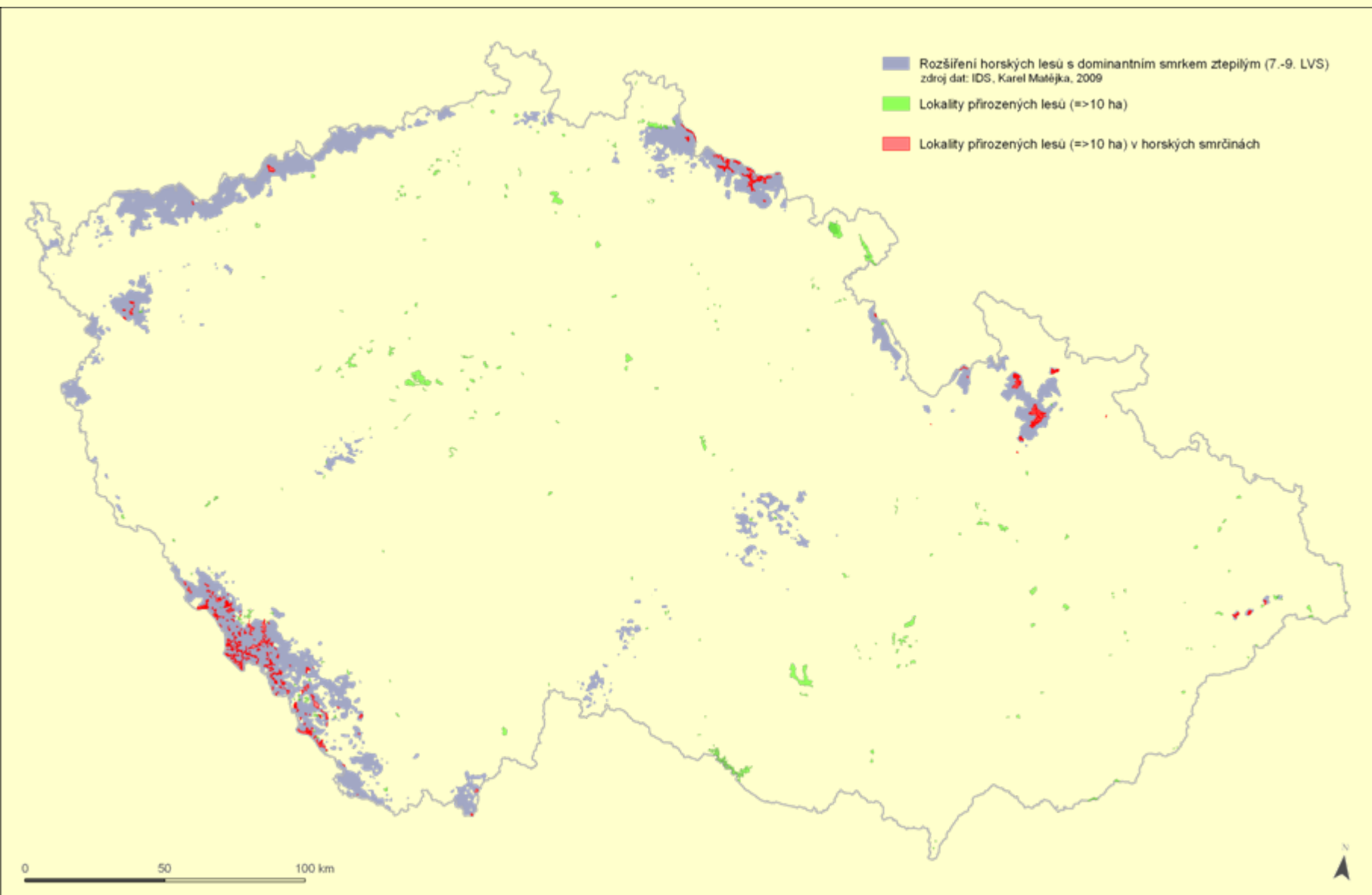
ROZŠÍŘENÍ HORSKÝCH SMRČIN V ČR

7. LVS – 100.000ha – 3,9 % lesů v ČR

8. LVS – 45.000 ha – 1,8 % lesů v ČR

ROZŠÍŘENÍ PŘIROZENÝCH LESŮ V HORSKÝCH SMRČINÁCH V ČR

Přirozené lesy v pásmu horských smrčín = 14 732 ha = 8,9 % jejich výměry

PŘIROZENÉ LESY V PÁSMU HORSKÝCH SMRČIN - ROZBOR

- přirozené lesy v pásmu horských smrčín – 14.732 ha
 - lesy původní – 834 ha
 - lesy přírodní – 5936 ha
 - lesy přírodě blízké – 7962 ha
- } ponechány samovolnému vývoji
- nyní cca 2000 ha ponecháno s. v.
zbytek v budoucnu

PŘIROZENÉ LESY V PÁSMU HORSKÝCH SMRČIN OTÁZKA PONECHÁNÍ SAMOVOLNÉMU VÝVOJI

- lesy původní – horská rašeliniště a Boubín
- lesy přírodní a přírodě blízké – absolutní většina lesů ponechaných samovolnému vývoji je v NP Šumava (menší plochy v KRNAP a Slavkovském lese)
- Jeseníky – 5 lokalit – celkem 745 ha – žádná není ponechána sam. výv.

JESENÍKY NÁRODNÍM PARKEM?

KLÍČOVÉ PROBLÉMY:

- rozsah a rychlost disturbancí – tzn. rychlý rozpad přírodě blízkých smrčín
- nebezpečí ovlivnění a destrukce okolních hospodářských porostů
- akceptance veřejností – turismus kumulován do centrální, nejvyšší části

PŘÍKLADY PRO SROVNÁNÍ:

- KRNAP, Slavkovský les – dosud se neprojevíly disturbance
- NP Šumava – disturbance v nadprůměrném rozsahu – ale velké území pro tlumení disturbancí a pro turismus; propojení s NP Bavorský les
- NP Harz – menší park, ale v nižších polohách vysoké zastoupení buku

foto: Tomáš Vrána

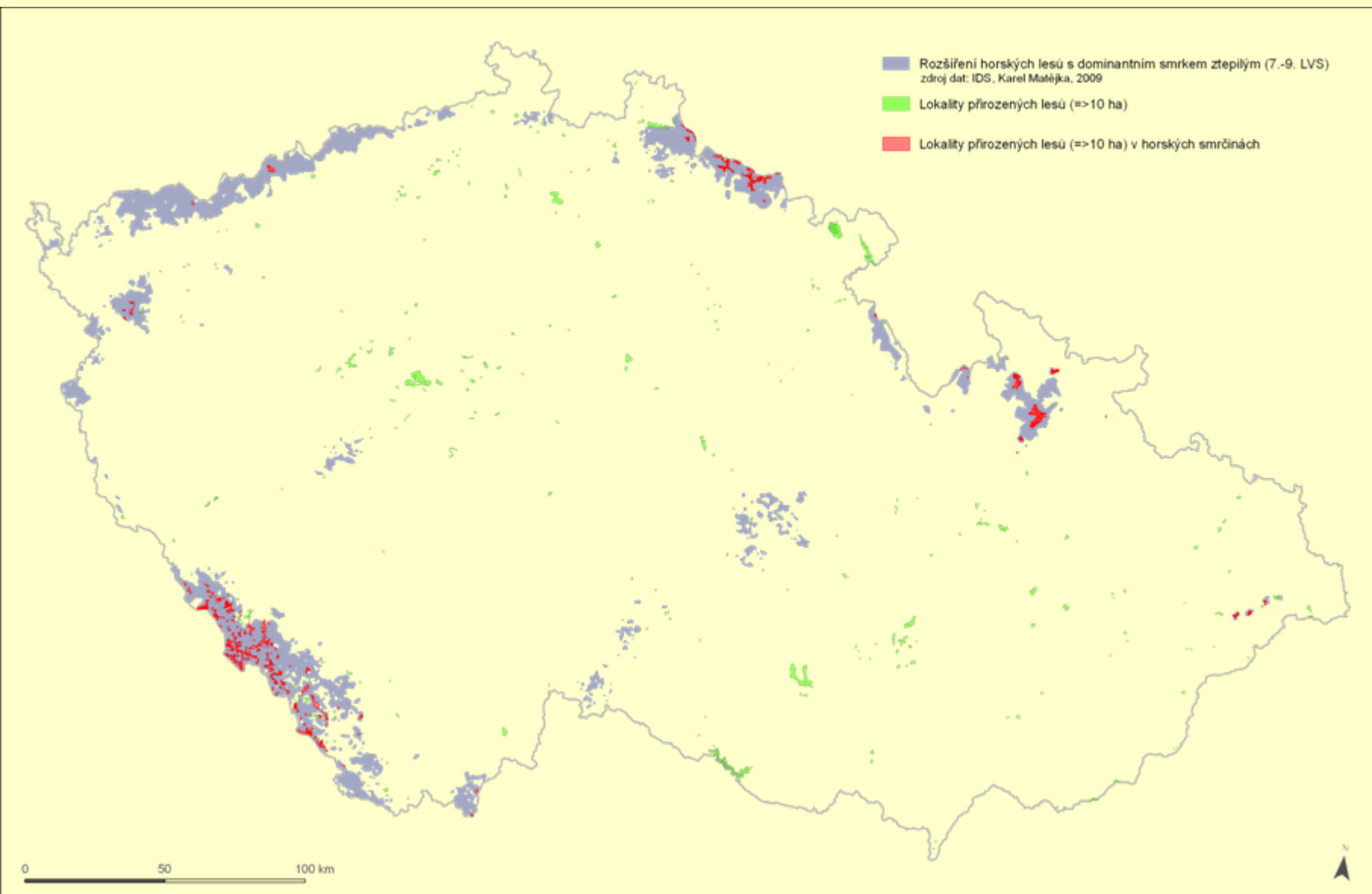

foto: Miroslav Svoboda

ROZŠÍŘENÍ PŘIROZENÝCH LESŮ V HORSKÝCH SMRČINÁCH V ČR

Přirozené lesy v pásmu horských smrčín = 14 732 ha = 8,9 % jejich výměry

JESENÍKY NÁRODNÍM PARKEM?

- modelové území existuje, zatímco na jiných typech stanovišť chybí
- větší riziko rozpadu hospodářských kulturních smrčín v okolí NP než na Šumavě
- 750 ha přirozených lesů – nesoulad s § 15 zák. č. 114/1992 Sb.
- režim NPR umožňuje samovolný vývoj také – není ovšem shoda mezi vlastníkem lesa a orgánem OP
- další přírodovědné hodnoty (vegetace, chráněné druhy živočichů i rostlin)
lze chránit v rámci režimu NPR

JESENÍKY NÁRODNÍM PARKEM?

- existuje společenská akceptance ? – disturbance v okolí nejnavštěvovanějších míst a turistických center
- NP je společenskou otázkou, vědci přinášejí přírodovědné argumenty, ale nemohou si činit nárok na poslední slovo

Nemá smysl vyhlášovat NP, který nesplňuje všechna kritéria IUCN kat. II